

En høj Co2e-afgift på de biologiske processer vil føre til et stort tab af arbejdspladser - især i landdistrikterne

Konsekvenserne af en høj CO₂e-afgift på de biologiske processer er utvetydig. En stor del af produktionen i landbrugskomplekset og de tilhørende arbejdspladser vil ikke længere være konkurrencedygtig og dermed bortfalde i Danmark. En høj CO₂e-afgift på de biologiske processer vil føre til et tab på mellem 19.000 og 36.100 arbejdspladser i landbruget og de tætknyttede industrier. Intervallet dækker over forskelle i, hvor intens konkurrencen på de internationale råvaremarkeder antages at være. Effekterne af en CO₂e-afgift vil være størst i landdistrikterne. De kommuner, hvor afgiften forventes at have den største effekt, er Ringkøbing-Skjern, hvor der forventes et tab af arbejdspladser på mellem 737 og 1.411. Derefter kommer Herning med et tab på mellem 620 og 1192. Og det tredje største tab vil ske i Horsens med et tab på mellem 572 og 1.137 arbejdspladser. Se tabel 1 for en opgørelse på alle kommuner i Danmark.

Effekten for beskæftigelsen

Konsekvenserne af en høj CO₂e-afgift på de biologiske processer er utvetydig. En stor del af produktionen i landbrugskomplekset og de tilhørende arbejdspladser vil ikke længere være konkurrencedygtig og dermed bortfalde i Danmark.

Omfanget af tabet af arbejdspladser afhænger af flere forhold. Et af de helt afgørende forhold er betydningen for fødevarerhvervets konkurrenceevne. En CO₂e-afgift vil kun øge produktionsomkostningerne i Danmark, da ingen andre lande i verden har indført en CO₂e-afgift. Det svækker vores konkurrenceevne og producenter i andre lande vil overtage produktionen og vinde markedsandele. Landbrugskomplekset er et eksporttungt erhverv, hvor mere end ¾ af produktionen sendes ud på de internationale markeder. I 2021 var 85.000 arbejdspladser understøttet af landbrugskompleksets eksport på i alt knap 83 mia. kr.

Landbrugsprodukter er de råvarer, der ligger til grund for fødevarerproduktionen. Handlen på de internationale markeder er kendetegnet ved mere intens konkurrence end fx produkter fra industrien. Det skyldes, at produkterne er meget homogene og ofte sælges som såkaldte bulkvarer. Således er mulighederne for prisdifferentiering på fx korn meget begrænset sammenlignet med fx en termostat eller et fjernsyn.

En høj CO₂e-afgift på de biologiske processer vil føre til et tab på mellem 19.000 og 36.100 arbejdspladser i landbruget og de tætknyttede industrier. Intervallet dækker over forskelle i, hvor intens konkurrencen på de internationale råvaremarkeder antages at være. I et scenarie, hvor konkurrencen på landbrugsprodukter antages at være lav, så vil en høj CO₂e-afgift på de biologiske processer føre til et tab på 19.000 arbejdspladser i landbruget og fødevarerindustrien i Danmark. Det svarer til beregningerne i De Økonomiske Råds formandskab (2021)¹. I en situation, hvor konkurrencen på landbrugsprodukter antages at være høj, vil afgiften føre til et tab af godt 36.000 arbejdspladser i landbruget og fødevarerindustrien i Danmark. Det er Landbrug & Fødevarers vurdering, at antagelserne i Økonomiske Råds formandskab (2021) om intensiteten af konkurrencen på de internationale råvaremarkeder er for lav.

---

¹ De Økonomiske Råds formandskab (2021): Økonomi og Miljø 2020

Tabel 1**Reduktion i antal arbejdspladser som konsekvens af en høj Co2e-afgift, antal arbejdspladser**

Branche	Lav konkurrence	Mellem konkurrence	Høj konkurrence
Landbrug og gartneri	-14.500	-20.700	-26.800
Slagterier	-1.900	-3.200	-4.800
Mejeri	-1.700	-2.700	-3.300
Bagerier og brødfabrikker	-300	-200	-200
Anden fødevarerindustri	-700	-800	-1.100
I alt	-19.000	-27.600	-36.100

Anm.: Se afsnittet "Bag om tallene"

Kilde: L&F på baggrund af De Økonomiske Råds Formandskab (2021): Økonomi og Miljø 2020.

Effekterne af en Co2e-afgift vil være størst i landdistrikterne

Landbruget giver anledning til 120.000 arbejdspladser i Danmark. Sammenlignet med andre erhverv, så er koncentrationen af arbejdspladser i landdistrikterne særdeles høj. For landbrugskomplekset befinder 71 pct. af arbejdspladserne sig i yderområderne. Ser man på Danmark som helhed, så er det kun 30 pct., der er beliggende i yderområderne. Jo længere man kommer væk fra de store byer, desto vigtigere er landbrugskomplekset for den lokale beskæftigelse.

Derfor vil en Co2e-afgift også have størst betydning for beskæftigelsen i landdistrikterne. De kommuner, hvor afgiften forventes at have størst betydning, er også de kommuner, hvor landbruget er en vigtig arbejdsgiver. De kommuner, hvor afgiften forventes at have den største effekt, er Ringkøbing-Skjern, hvor der forventes et tab af arbejdspladser på mellem 737 og 1.411. Derefter kommer Herning med et tab på mellem 620 og 1192. Og det tredje største tab vil ske i Horsens med et tab på mellem 572 og 1.137 arbejdspladser. Se tabel 1 for en opgørelse på alle kommuner i Danmark.

Bag om beregningerne

Effekten på beskæftigelsen skal ses som en indikativ vurdering af betydning af konkurrencen på de internationale råvaremarkeder for Danmark. Den internationale konkurrence modelleres i økonomiske modeller ved hjælp af eksportelasticiteter. Eksportelasticiteten angiver, hvordan fødevarerindustriens eksport påvirkes af stigende produktionsomkostninger i Danmark (her en Co2e-afgift).

Til illustration af betydning af valg af eksportelasticiteter har L&F gennemført scenarieberegninger på egen CGE-model. L&Fs CGE-model er en standard komparativ statisk CGE-model, der ikke har fokus på klimatiltag. Som standard CGE-model kan det dog forventes, at simuleringer af produktion og priseffekter vil ligge forholdsvis tæt op ad de resultater vismændene finder, idet modellens struktur på mange områder er identisk i forhold til den af DØRS anvendte model.

Konkret er scenarieanalysen gennemført ved at anvende de samme eksportelasticiteter som DØR (2021) på -5 (lav konkurrence) og dernæst introducerer produktions-skatter, der resulterer i samme produktionsrespons for landbruget, som findes hos DØRS. Dernæst gennemføres to alternative scenarier, hvor landbrugets og fødevarerindustriens eksportelasticiteter hæves til hhv. -10 (mellem konkurrence) og -20 (høj konkurrence) for dermed at simulere betydningen af en stærkere international konkurrence på eksportmarkederne. Priselasticiteten hæves på 17 produktgrupper for landbrugsvarer. Da vi anvender DØRS (2021) som benchmark medtages alle forudsætninger i denne model.

Tabel 2

Tabte arbejdspladser på kommunalt niveau ved en høj Co2e-afgift ved antagelse om henholdsvis lav og høj konkurrence på de internationale råvaremarkeder

Kommune	Kommunetype	International konkurrenceintensitet			Andel af private beskæftigelse, mellem scenariet
		Lav	Mellem	Høj	
Ringkøbing-Skjern	Yder	737	1.079	1.411	4,6%
Herning	Land	620	910	1.192	2,4%
Horsens	Mellem	572	859	1.137	2,5%
Vejen	Land	560	824	1.081	4,7%
Viborg	Land	564	813	1.056	2,4%
Aalborg	By	541	798	1.048	1,0%
Vejle	Mellem	543	798	1.046	1,9%
Holstebro	Land	519	768	1.009	3,5%
Vesthimmerlands	Yder	505	743	974	5,6%
Aarhus	By	457	685	906	0,5%
Thisted	Yder	463	680	891	4,2%
Varde	Yder	464	663	858	3,9%
Randers	Land	435	645	849	2,1%
Sønderborg	Land	428	637	839	2,6%
Tønder	Yder	442	636	826	5,1%
Esbjerg	Land	414	601	783	1,3%
Frederikshavn	Land	393	587	774	2,8%
Aabenraa	Land	406	586	761	2,7%
Odense	By	388	556	720	0,7%
Hjørring	Land	379	543	703	2,4%
Haderslev	Land	350	508	662	3,1%
Mariagerfjord	Land	333	485	633	3,1%
Ringsted	Mellem	308	465	616	3,6%
Skive	Yder	316	456	592	2,8%
Faaborg-Midtfyn	Land	306	442	574	3,1%
Jammerbugt	Land	297	426	553	4,0%
Kolding	By	282	414	543	1,0%
Brønderslev	Land	271	387	501	4,0%
Norddjurs	Yder	263	377	488	3,2%
Silkeborg	Mellem	262	377	489	1,2%
Næstved	Mellem	258	370	480	1,7%
Lolland	Yder	246	352	456	2,8%
Rebild	Land	245	352	456	3,8%
Bornholms	Yder	237	346	452	2,8%

Guldborgsund	Land	238	340	440	2,2%
Favrskov	Mellem	225	323	418	2,1%
Assens	Land	220	316	411	2,7%
Slagelse	Mellem	210	307	401	1,4%
Hedensted	Land	211	305	396	1,8%
Ikast-Brande	Land	212	304	394	1,6%
Nordfyns	Land	213	304	393	3,9%
Kalundborg	Land	205	295	383	1,9%
Svendborg	Land	198	287	374	1,8%
Holbæk	Mellem	190	271	351	1,4%
Morsø	Yder	176	252	326	3,5%
Lemvig	Yder	172	246	318	3,5%
Skanderborg	By	161	233	303	1,1%
Syddjurs	Land	161	231	298	1,9%
Vordingborg	Land	160	229	297	2,0%
Billund	Land	140	200	259	1,3%
Middelfart	Mellem	132	189	245	1,3%
Struer	Yder	119	172	223	2,8%
Kerteminde	Land	116	166	214	2,1%
Roskilde	By	109	160	209	0,5%
Fredericia	Mellem	106	159	210	0,7%
Frederikssund	By	110	158	204	1,3%
Faxe	Mellem	107	152	197	1,6%
Langeland	Yder	99	142	184	4,0%
Odder	Mellem	98	140	181	2,4%
Odsherred	Land	97	139	180	1,7%
Nyborg	Land	95	135	175	1,7%
Stevns	Mellem	95	135	175	2,8%
Køge	By	92	132	170	0,6%
Sorø	Mellem	86	123	160	1,5%
Lejre	By	75	107	139	1,8%
Gribskov	By	65	92	119	1,0%
København	By	58	87	116	0,0%
Hillerød	By	53	76	99	0,3%
Egedal	By	48	68	88	0,7%
Samsø	Yder	47	67	87	4,8%
Fredensborg	By	36	51	66	0,5%
Ishøj	Mellem	31	48	63	0,6%
Greve	By	29	42	54	0,3%
Ærø	Yder	29	41	53	2,2%
Halsnæs	Mellem	23	33	43	0,5%
Høje-Taastrup	By	20	30	40	0,1%
Helsingør	By	19	28	36	0,2%
Furesø	By	18	26	33	0,2%
Allerød	By	17	24	32	0,2%

Læsø	Yder	15	22	28	2,9%
Solrød	By	13	18	24	0,4%
Gentofte	By	9	14	19	0,0%
Hørsholm	By	8	12	16	0,1%
Rudersdal	By	8	11	15	0,0%
Tårnby	Mellem	5	8	10	0,0%
Ballerup	By	4	6	8	0,0%
Dragør	By	4	6	7	0,3%
Fanø	Land	4	5	7	0,6%
Lyngby-Taarbæk	By	3	4	6	0,0%
Hvidovre	By	3	4	5	0,0%
Rødovre	By	1	2	2	0,0%
Brøndby	By	-	-	-	0,0%
Vallensbæk	By	-	-	-	0,0%
Herlev	By	-	-	-	0,0%
Albertslund	By	-	-	-	0,0%
Glostrup	By	-	-	-	0,0%
Frederiksberg	By	-	-	-	0,0%
Gladsaxe	By	-	-	-	0,0%
I alt		19.000	27.644	36.062	

Anm.: Se afsnittet "Bag om tallene"

Kilde: L&F på baggrund af De Økonomiske Råds Formandskab (2021): Økonomi og Miljø 2020.